

verbo, al kiu oni aldonas la sufikson **AD** : *lie ŝi sidadis k observadis la junan reĝidon ; kiam estis suno, ili elendadis k sekigadis la velojn ; ofte la fratinoj ĉirkaŭprenadis unu la alian k suprenagadis super la akvon* **Z.** **RIM.** : Kelkaj gramatikistoj ne logike difinas la nomon **~o** por la sola verba ĉirkaŭfrazo **estis ~anta**.

* **Imperio.** 1 Granda regno, bazita sur militforto, enhavanta ordinare diversajn venkitajn popolojn, k kies estro sin rigardas kiel superan al la reĝoj : *la Roma, Japano, Germana, Aŭstra ~o ; la ~o de Hindujo ; la Napoleona ~o.* 2 La tuto de granda regno kun siaj kolonioj : *la Franca, Brita ~o ; akiri al si gravan kolonion ~on.* **~a.** Apartenanta al ~o : *~a lando, kolonio, krono, titolo.* **~l** (tr). Regi, kiel ~o ; superpotenci : *dividu k ~u ! la romana ~ado iam elendiĝis super Anglujo.* **~estro.** Plej alta titolo inter la regnestroj : *la Reĝo de Granda Britujo k ~estro de Hindujo.* **~ismo.** 1 Doktrino de la partianoj de ~a formo de regado (Kp **ABSOLUTISMO**, **FAŝISMO**). 2 Doktrino, agado de tiuj, kiuj celas por sia patrujo superregadon super fremdaj landoj ; mondregemo. 3 (Mh) Lasta evolustadio de la kapitalismo. **~lsto.** Partiano de ~ismo ; ~isinano.

Imperialo. Surtegmenta fako de veturilo aŭ vagono, aranĝita por sidigi veturantojn.

Imperialismo = imperiismo.

Imperialisto = imperiisto.

Imperiumo. Ĉe la antikvaj romanoj, plej supera leĝa aŭtoritato : supera povo ordoni super la armeoj k en la ŝtato : *civila, milita ~o.*

Impertinenta. Maldece aŭ arogante malrespekta : *~a homo, konduto, letero, parolo, tono, rigardo ; ne havi sufiĉe da inteligento por konvene paroli, nek sufiĉe da prudento por silenti, jen la kaŭzo de ĉia ~eco.* Kp **MALĜENTILA**.

Impati (ntr). 1 Forte k vive sin ĵeti antaŭen : *la ondoj ~as kontraŭ la bordo.* Kp **SIN SVINGI**. 2 (f) Arde, fervore aspiri al iu celo : *li per tuta koro ~is al repaĉiĝo ; ŝia unimo senĉese ~is al Dio.* **~o.** 1 Forta k viva antaŭenĵetigo ; eksalto : *la nekontraŭstarebla ~o de la arabaj kavaliroj ;*

rompi la ~on de rivero per digoj. Kp **EKSVINĜO**. 2 (f) Fervorego ; arda aspiro al iu celo : *ataki, paroli kun ~o ; la ~oj de nobla animo ; doni al la propagando la ĝis nun mankantan ~on.* Kp **IMCULO**, **TORRETECO**, **VERVO**. **~a.** Karakterizata per ~o : *~a kuro, stilo, gajejo ; ŝi ~ ĉirkaŭprenis sian fratinojn ; fontano ~e ŝprucanta.* **~ega.** Perforte ~a : *~ega loĝteno, venlo, kolero, karaktero ; ~ege protesti.*

impliei (tr). Logike enteni, enhavi en iu ion ne formale esprimatan : *la ideo de ordo ~as la ideon de ordiganta inteligento ; tiuj kromaj ecoj ne estas esencaj por la difino, sed ili estas ~ilaj en ĝi ; multaj ĉiutagaj lingvaj faktoj ~as malfacilajn problemojn ; ~ila kondiĉo, senco ; tio ~ite rezultas el la regulo.* **Mal~i** (tr). Komplete k klare esprimi elementon de tuto : *estas prudente mal~i ĉiujn klaŭzojn de kontraktulo ; mal~anta formulo ; mal~ila kondiĉo.*

* **Impliki** (tr). 1 Malfaciligi aŭ malhelpi la movojn de iu aŭ io, senorde ĉirkaŭvolvante fadenojn aŭ ĉirkaŭplektante malliberigilojn : *~i siajn piedojn en ŝnurvolvaĵon ; ~i ĉevalon per piedligiloj ; ~i fiŝojn en relon ; virŝafo ~iĝis per la kornoj en la arbetaĵoj Z ; birdoj ~iĝintaj en kaptitloj Z ; buto da inter~itaj fadenoj Z ; ~ilaj haroj B ; jaldoriĉa k ~a teksaĵo Z.* Kp **ĈIRKAŬTORDI**, **ĈIRKAŬVOLVI**, **VINDI**, **LIGI**, **ĜENI**, **OBSTRUKCI**, **BRIDI**. 2 Malfaciligi, malhelpi la agadon de iu aŭ la efikon aŭ solvon de io per komplikaj, senordaj k kunfuzaj : *~i iun en proceson, en malagrablan aferon B ; ~i kalkulon B ; ~i regulon per tro multaj delaloj ; tiu okazo ~is miajn projektojn Z ; per sia pekado malbona homo sin ~as Z ; malvirtuloj ~iĝas en (ne povas eliri el) la malfacila Z ; sed tie ĉi li ~iĝis, konfuziĝis k estis devigata iom silenti B ; ni ne ~u la lingvon per tro mallargaj reguloj k ligiloj ; ti volis konjekti la direkton, sed tuj liaj pensoj ~iĝis B* (Kp **BARI**, **ĜENI**, **EMBARASI**, **BRIDI**). 3 = impliki. **~eco.** Stato de io ~ita : *lu ~o de fadenoj, kun kiuj ludis la katoj ; la ~o de senpripense balotilaj leĝoj* (Kp **LABIRINTO**). **~aĵo.** Afero ~ita : *la proceduro estas ekslerordinara ~aĵo ; tio povas okazigi internaciajn ~aĵojn.* **Mal~i** (tr). Ordigi, klarigi konfuzajn.